

สารสัน

คณบดี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ในโอกาสที่ “วันรพีฯ” อันเป็นวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เวียนมาบรรจบครบรอบอีกครั้งหนึ่งในปีนี้ จึงเป็นโอกาสอันดีที่นักกฎหมายไทย ตลอดจนชาวไทยทั้งผองจะได้น้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของเสด็จในกรมหลวงราชบุรีฯ ที่ทรงวางรากฐานอันมั่นคงให้แก่สถาบันตุลาการและวงการศึกษานิติศาสตร์ไทย และด้วยรากฐานที่พระองค์ทรงสถาปนาไว้ด้วยพระอุตสาหะนี้โดยแท้ส่งผลให้สถาบันตุลาการและวงการศึกษานิติศาสตร์ไทยจำเริญงอกงามดังที่ปรากฏในปัจจุบันกาลนี้ และคงจะยั่งยืนสถาพรสืบไปจวบจนอนาคตกาลอันหาที่สุดมิได้

ทราบกันเป็นอย่างดีว่า สยามประเทศเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต (Extraterritorial Right) ให้แก่ชาติมหาอำนาจต่าง ๆ ในช่วงยุคล่าอาณานิคม เป็นเหตุให้ศาลสยามไม่มีเขตอำนาจชำระคดีความเหนือคนชาติและคนในบังคับของชาติมหาอำนาจนั้นๆ พระองค์เจ้ารพีฯ ในฐานะที่ทรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมในสมัยนั้นได้ทรงใช้พระวิริยะและอุตสาหะเป็นอันมากในการสถาปนาระบบศาลยุติธรรมให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับระบบศาลและงานยุติธรรมอันเป็นสากล ในการนี้ ทรงเล็งเห็นว่าสยามประเทศยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญกฎหมายสมัยใหม่เป็นอันมาก พระองค์จึงทรงก่อตั้ง “โรงเรียนสอนกฎหมาย” ขึ้น เพื่อผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพกฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายแห่งรัฐที่จะต้องมีการปฏิรูประบบศาลและงานยุติธรรมให้มีความเป็นสากล โดยพระองค์ทรงเป็นผู้ประสานวิชาการให้แก่นักเรียนด้วยพระองค์เองอีกด้วย ซึ่งพระอุตสาหะของพระองค์ก็ผลิตดอกออกผลเป็นอย่างดี ดังที่ Mr. Walter A. Graham นักเขียนชาวอังกฤษซึ่งเข้ามาสังเกตการณ์ประเทศสยามในครั้งนั้นมีบันทึกไว้ว่า “ราชการกระทรวงในยุคนั้นบริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างประเทศไทยไม่เคยมีมาแต่กาลก่อน ผู้พิพากษาไทยในยุคนั้นอาจเปรียบเทียบกับผู้พิพากษาของประเทศต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ในราวประมาณปี ค.ศ. ๑๙๐๙ กระทรวงยุติธรรมเปรียบประดุจดวงดาวที่สุกสว่างเรืองรัศมีดวงหนึ่งในวงการบริหารราชการไทย”

ด้วยพระกรุณาธิคุณของพระองค์ที่ทรงสร้างคุณูปการแก่วงการนิติศาสตร์และการศาลไทยดังนี้ ปวงชนชาวไทยจึงพร้อมใจกันถวายพระสมัญญานามให้แก่ ‘พระเจ้าบรมวงศ์เธอ

พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ว่า “พระบิดาแห่งกฎหมายไทย” เพื่อเป็นการยกย่องพระเกียรติยศที่ทรงเสียสละพระวรกายบำเพ็ญพระกรณียกิจเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง สมดังพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า “My life is service.”

W-งู จูมมพ.

รองศาสตราจารย์พรชัย สุนทรพันธุ์
คณบดีคณะนิติศาสตร์